

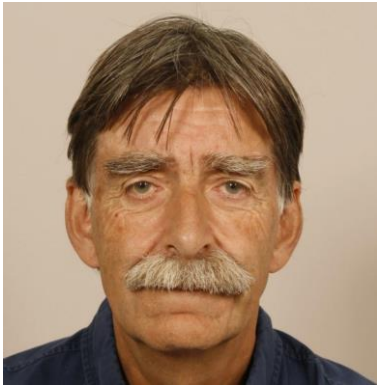
Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft Architectuur Lokaal opdracht gegeven in het kader van het programma Opdrachtgeverschap en Omgevingsrecht te onderzoeken welke invloed de Omgevingswet heeft op opdrachtgevers en ontwerpende disciplines

De toekomst te lijf

Carel de Reus

voorzitter [Begeleidingsteam](#) Atelier ZZ

26 augustus 2013

Vakantie is bij uitstek de tijd om boeken te lezen die al lange tijd op de stapel 'nog te nuttigen' liggen. Deze zomer heb ik me vergrepen aan *De Zwarte Zwaan* van Nassim Nicholas Taleb en *De aarde is plat* van Thomas L. Friedman.

Taleb hangt de gedachte aan dat onze toekomst niet de vanzelfsprekende uitkomst is van de ontwikkelingen uit het verleden, maar het gevolg is van onverwachte gebeurtenissen, die per definitie, omdat ze onverwacht zijn, niet te voorspellen zijn. Deze gebeurtenissen noemt hij zwarte zwanen. De bankencrisis en 9/11 zijn zulke gebeurtenissen. *En passant* maakt hij de kachel aan met al die economen, politici en andere 'deskundigen' die op basis van verzamelde data uit het verleden de toekomst voorspellen.

Friedman beschrijft op indringende wijze hoe onder andere door internet en de digitale revolutie onze wereld verweven raakt. Werk dat vroeger in één ruimte plaats vond, krijgt nu, in delen opgesplitst, over de hele aarde gestalte. Iemand in een callcenter in India kan je desgevraagd de weg wijzen in New York. Overigens is het interessant dat het geschriftje van Friedman uit 2004 al gedateerd is. De ontwikkelingen gaan snel. Het beeld dat blijft hangen is, dat onze wereld buitengewoon ingewikkeld is, steeds ingewikkelder wordt, in steeds hoger tempo aan het veranderen is en dat niet is aan te geven waar het naar toe gaat. Het beste antwoord hierop is om ogen en oren open te houden en met verstand, creativiteit en flexibiliteit in te spelen op de nieuwe werkelijkheid.

De nieuwe Omgevingswet, die regels voor ruimtelijke projecten vereenvoudigt en bundelt is bij uitstek een maatregel die toont hoe je in die complexe samenleving rust en ruimte kunt creëren. De wet, die in 2018 ingevoerd moet worden, integreert 15 bestaande wetten en delen van 8 andere wetten, die nu nog binnen het ruimtelijke ordeningsproces doorlopen moeten worden. De huidige *mer à boire* aan regelingen leidt tot veel verlies aan tijd en geld. Door alles onder te brengen in één wet en één procedure vindt er een enorme efficiëntieslag plaats.

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft Architectuur Lokaal opdracht gegeven in het kader van het programma *Opdrachtgeverschap en Omgevingsrecht* te onderzoeken welke invloed de Omgevingswet heeft op opdrachtgevers en ontwerpdisciplines: welke kansen biedt de nieuwe wet, ontstaan er belemmeringen, komen jonge startende ontwerpers er mee weg en welke innovaties worden ermee opgeroepen of op voorhand onmogelijk gemaakt.

Een tweetal werkgroepen, het Voorbeeldenteam en het Ontwikkel/Ontwerpteam, zal de komende jaren intensief de genoemde thema's proberen te doorgronden. Dat doen ze niet exclusief. Via alle beschikbare nieuwe media zal de dialoog gezocht worden met het veld en de burgers van ons land. Maar ook op de meer traditionele manieren van congressen, publicaties en thematische bijeenkomsten wordt de confrontatie gezocht.

Het geheel wordt mild maar vastberaden aangestuurd door het Begeleidingsteam. Dit team zal enerzijds het hele logistieke proces rond dit onderzoek in de gaten houden en zo nodig versnellingen of vertragingen entameren en anderzijds de resultaten inhoudelijk monitoren. Het Begeleidingsteam zal niet aarzelen om te vragen om verdieping of geconstateerde lacunes op te vullen. Dit alles in het besef dat het gaat over het verbeteren van het Ruimtelijke Ordeningsinstrumentarium dat een middel is ten dienste van het uiteindelijke doel om fysieke veranderingen in ons land tot stand te brengen. Fysieke veranderingen die de kwaliteit van de gebouwde omgeving verbetert in de ruimste zin van het woord. Het moeten verbeteringen zijn die in de eerste plaats gevoeld en beleefd worden door de burgers (individueel en institutioneel) van ons land, maar die ook in onze platter wordende aarde de wereldburger verwondert en verrast. Het mag geen verbazing wekken dat we open oog zullen hebben voor de positie van de burgers en dat we de jonge generatie ontwerpers en opdrachtgevers zullen prikkelen mee te denken. Vooral zij zullen de weg moeten vinden in onze toekomstige ingewikkelde maar o zo boeiende maatschappij. Het resultaat voor de Ruimtelijke Ordening is dan wellicht een Zwarte Zwaan.